

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY DLA KLASY IV SZKOŁA PODSTAWOWA W SIENIAWIE IM. T. KOŚCIUSZKI

I. SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Sprawdziany:

- przeprowadzane są w formie pisemnej po zakończeniu każdego działu programowego,
- sprawdzian poprzedzony jest powtórzeniem wiadomości, zapowiedziany na tydzień przed zaplanowanym terminem i zapisany w dzienniku, uczniowie zapisują w zeszycie zakres materiału obowiązującego na sprawdzianie,
- uczeń, który był nieobecny na sprawdzianie jest zobowiązany do napisania go w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły, w terminie ustalonym z nauczycielem,
- po przekroczeniu ustalonego terminu, uczeń pisze sprawdzian na najbliższej lekcji,
- podczas pisania sprawdzianu uczeń zobowiązany jest do zachowania szczególnej dyscypliny. W przypadku kontaktowania się uczniów między sobą w czasie pisania, czy spisywania, nauczyciel ma prawo do obniżenia oceny lub postawienia oceny niedostatecznej,
- odpowiedzi będą punktowane, przy przeliczeniu punktów na ocenę obowiązuje skala: 0 – 29% - niedostateczny, 30% - 49% - dopuszczający, 50% - 69% - dostateczny, 70% - 89% - dobry, 90% - 99% - bardzo dobry, 100% - celujący.

Kartkówki:

- przeprowadzane są w formie pisemnej z ostatnich trzech lub jednej jednostki lekcyjnej,
- nie wymagają zapowiedzenia, trwają maksimum 15 minut,
- uczeń, który nie pisał kartkówki jest zobowiązany do napisania jej w terminie jednego tygodnia po powrocie do szkoły, po przekroczeniu ustalonego terminu, uczeń pisze zaległą kartkówkę na najbliższej lekcji,
- odpowiedzi są punktowane i procentowo przeliczane na oceny, obowiązuje skala: 0 – 29% - niedostateczny, 30% - 49% - dopuszczający, 50% - 69% - dostateczny, 70% - 89% - dobry, 90% - 100% - bardzo dobry, powyżej 100% - celujący.

Odpowiedź ustna:

- nauczyciel ma prawo na każdej lekcji do sprawdzenia w formie ustnej wiedzy ucznia z trzech ostatnich jednostek lekcyjnych,
- w przypadku lekcji powtórzeniowych sprawdzana jest wiedza z całego działu, taka lekcja jest jednak wcześniej zapowiedziana,
- przy odpowiedzi ustnej, ocenianiu podlegają poziom merytoryczny, poprawne stosowanie terminów i nazw przyrodniczych oraz kultura wypowiedzi,
- jeden raz w semestrze uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie bez podania przyczyny (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów i kartkówek). Zgłoszenie nieprzygotowania powinno nastąpić przed rozpoczęciem lekcji. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną,
- uczeń nie ponosi żadnych konsekwencji, jeśli zgłosi brak przygotowania, które nastąpiło z ważnych przyczyn, potwierdzonych pisemnie przez rodzica/prawnego opiekuna.

Prace projektowe, prace długoterminowe:

- to samodzielna praca ucznia, który korzystając z różnych źródeł informacji dokonuje opracowania danego zagadnienia, w dłuższym terminie,
- prace te mogą być wykonywane samodzielnie lub w grupie,
- przy ocenianiu takich prac bierze się pod uwagę poziom merytoryczny, sposób wykonania i prezentacji pracy, dotrzymania terminu.

Praca na lekcji:

- samodzielna praca na lekcji oraz aktywność na lekcji może być oceniona za pomocą ocen cząstkowych lub plusów i minusów,
- przez aktywność na lekcji rozumiemy:
 - częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi,
 - poprawne wnioskowanie;
 - poprawne wykonywanie doświadczeń;
 - aktywną pracę w grupie;
 - wykonywanie dodatkowych zadań;
- 5 plusów otrzymane przez ucznia to ocena bardzo dobra (jeżeli uczeń wykazał się wiedzą ponadprogramową może otrzymać ocenę celującą),
- 5 minusów to ocena niedostateczna.

Zadania domowe:

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych,
- uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonywania pracy domowej,

- po zakończeniu każdego działu uczeń zobowiązany jest do napisania zadania podsumowującego. Zadania te są oceniane punktowo według skali obowiązującej na kartkówkach,
- za brak zadania uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- brak zeszytu ćwiczeń z zadaniem podsumowującym jest równoznaczny z brakiem zadania i uczeń otrzymuje wówczas ocenę niedostateczną,
- jeden raz w semestrze uczeń może zgłosić brak zadania domowego podsumowującego, nauczyciel zaznacza ten fakt symbolem „bz”, drugi symbol oznacza ocenę niedostateczną,
- w przypadku usprawiedliwienia braku zadania, uczeń otrzymuje znak „bz”, ale jest zobowiązany do przyniesienia zadania na następną lekcję. Jeżeli się z tego nie wywiąże, otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.
- w przypadku odpisania zadania od innych, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,
- nie wszystkie zadania podlegają ocenie, jednakże w przypadku ich braku uczeń otrzymuje znak (-), trzy minusy oznaczają ocenę niedostateczną,
- niektóre zadania oceniane są za pomocą plusów, 5 plusów to ocena bardzo dobra,
- elementy brane pod uwagę przy ocenie pracy domowej to: zawartość merytoryczna oraz wykonanie i estetyka.

Zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń:

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne (czytelne i estetyczne) prowadzenie notatek w zeszycie przedmiotowym i zeszycie ćwiczeń,
- uczeń, który był nieobecny na lekcji lub kilku lekcjach ma obowiązek nadrobić wszystkie notatki i prace domowe w zeszycie przedmiotowym i zeszycie ćwiczeń w ciągu tygodnia, jeżeli tego nie zrobi otrzymuje znak (-), trzy minusy oznaczają ocenę niedostateczną,
- uczeń ma obowiązek systematycznie uzupełniać zeszyt ćwiczeń w domu, jeżeli nie wszystkie zadania z danego tematu były wykonane na lekcji.

Udział w konkursach:

- uczniowie, którzy biorą udział w konkursach przyrodniczych i otrzymali przynajmniej 70% punktów możliwych do zdobycia lub dostali się do następnego etapu otrzymują ocenę celującą (ocenie bieżące),
- jeżeli uczeń zostaje laureatem lub finalistą konkursu przyrodniczego na szczeblu ogólnopolskim lub wojewódzkim może uzyskać celującą ocenę śródroczną lub roczną, pod warunkiem uzyskiwania odpowiednich ocen cząstkowych.

II. SPOSOBY DOKUMENTOWANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

1. Osiągnięcia uczniów są notowane w dzienniku za pomocą ocen. W ocenianiu stosuje się następującą skalę: 6 – celujący, 5 – bardzo dobry, 4 – dobry, 3 – dostateczny, 2 – dopuszczający, 1 – niedostateczny.
2. Przy wystawianiu ocen bieżących dopuszcza się stosowanie plusów i minusów z wykluczeniem oceny celującej i niedostatecznej.
3. W ciągu semestru, przy dwóch godzinach przyrody tygodniowo uczeń powinien uzyskać minimum pięć ocen.
4. Wszystkie sprawdziany są przechowywane przez nauczyciela w szkole do końca roku szkolnego. Rodzice mogą obejrzeć sprawdzian swego dziecka przychodząc do szkoły.
5. Nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności. Jednak uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki i wiadomości z lekcji, na których był nieobecny.
6. Nie wystawia się ocen za odpowiedzi ustne, nie przeprowadza sprawdzianów i kartkówek bezpośrednio po całodniowej lub kilkudniowej wycieczce.
7. Uczeń ma obowiązek systematycznie pracować na lekcjach przyrody i w domu, ma obowiązek przeczytania danego tematu lekcji z podręcznika.
8. W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe (uniemożliwiające sprostanie wymaganiom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania) potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej, nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne w porozumieniu z jego rodzicami, pedagogiem szkolnym oraz wychowawcą.

VI. SPOSÓB UZYSKIWANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

1. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności, które w dzienniku elektronicznym posiadają odpowiednią wagę. Na jej podstawie wyliczana jest średnia ocen, na podstawie której nauczyciel wpisuje ocenę śródroczną i roczną.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest za pracę ucznia w całym pierwszym półroczu.
3. Przy wystawianiu oceny rocznej bierze się pod uwagę całe pierwsze i drugie półrocze roku szkolnego.
4. Tryb i warunki uzyskania oceny śródrocznej i rocznej wyższej niż przewidywana zawarte są w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Oceniania.

VII. ZASADY POPRAWY OCENY

1. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu w ciągu dwóch tygodni od jego napisania, w terminie ustalonym przez nauczyciela. Uczeń pisze sprawdzian z innymi zadaniami, ale zakres materiału jest ten sam.

Ocenę poprawioną wpisuje się obok oceny uzyskanej poprzednio. Jeżeli uczeń otrzymał ocenę niższą niż poprzednio, wówczas nie wpisuje się jej. Jeżeli uczeń, z nieuzasadnionych przyczyn nie przystąpi do sprawdzianu poprawkowego w wyznaczonym terminie, traci prawo do poprawy oceny ze sprawdzianu.

2. Uczeń ma prawo do poprawy oceny z kartkówki w ciągu tygodnia od jej napisania. Ocenę poprawioną wpisuje się obok oceny uzyskanej poprzednio. Jeżeli uczeń otrzymał ocenę niższą niż poprzednio, nie wpisuje się jej. Jeżeli uczeń nie przystąpi do poprawy kartkówki w wyznaczonym terminie, traci możliwość poprawy oceny.
3. Uczeń ma prawo do poprawy oceny z odpowiedzi ustnej na następnej lekcji. Musi jednak sam zgłosić chęć poprawy oceny. Jeżeli na lekcji brakuje czasu, nauczyciel może wyznaczyć inny termin (np. po lekcjach). W przypadku, gdy uczeń nie zgłosi się w wyznaczonym terminie, traci możliwość poprawy oceny. Ocenę poprawioną wpisuje się obok oceny uzyskanej poprzednio. Jeżeli uczeń podczas poprawy oceny z odpowiedzi ustnej otrzyma ocenę niższą niż poprzednio, wpisuje się ją do dziennika.
4. Uczeń może poprawić ocenę niedostateczną z zadania domowego przynosząc zaległe zadanie na następną lekcję. Jeżeli się nie wywiąże traci możliwość poprawy oceny. Ocena otrzymana w wyniku poprawy zadania domowego jest wpisywana obok oceny niedostatecznej, co jest informacją dla nauczyciela, że uczeń nie zawsze pracuje systematycznie.
5. Poprawiać można tylko oceny niedostateczne i dopuszczające, raz w semestrze uczeń może poprawić ocenę dostateczną.
6. Oceny można poprawiać tylko raz. Uczeń sam musi pilnować terminu poprawy oceny oraz sam zgłaszać nauczycielowi chęć poprawy.
7. Nauczyciel może wyrazić zgodę na wydłużenie terminu poprawiania oceny w przypadku choroby ucznia lub usprawiedliwionej nieobecności w szkole, nie związanej z chorobą.

VIII. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE W KLASYFIKACJI SEMESTRALNEJ I ROCZNEJ

Uczeń otrzymuje ocenę:

NIEDOSTATECZNĄ jeżeli:

- nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności,
- nie opanował minimum programowego,
- wykazuje wyraźny brak zainteresowania przedmiotem,
- swoją postawą uniemożliwia pracę innym,
- nie wykonuje zadań postawionych przez nauczyciela lub realizowanych przez grupę,

DOPUSZCZAJĄCĄ jeżeli:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrody,
- posiada , przejawiający się w codziennym życiu, pozytywny stosunek do środowiska naturalnego,
- opanował materiał programowy w stopniu elementarnym,
- przy pomocy nauczyciela lub kolegów potrafi wykonać proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wymaganych w procesie uczenia się przyrody,
- rozumie prosty tekst źródłowy,
- jest biernym uczestnikiem zajęć, ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu,

DOSTATECZNĄ jeżeli:

- opanował wiadomości i umiejętności w stopniu podstawowym,
- zna podstawowe pojęcia przyrodnicze,
- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego,
- posługuje się mapą jako źródłem wiedzy przyrodniczej,
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym oraz opisuje je,
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji przyrodniczej,
- potrafi wykonać proste zadania pisemne oparte na podręczniku lub innych źródłach wiedzy,
- pracuje niesystematycznie, niechętnie wykonuje powierzone zadania,

DOBRA jeżeli:

- posiada niewielkie luki w wiadomościach i umiejętnościach rozwijanych na lekcjach,
- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka,
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym,
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody, posługując się terminologią przyrodniczą,

- dobrze posługuje się mapą geograficzną – potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy,
- systematycznie i efektywnie pracuje na lekcjach, potrafi sformułować dłuższą wypowiedź,
- pomaga innym, nigdy nie przeszkadza w pracy,

BARDZO DOBRĄ jeżeli:

- opanował w pełni materiał programowy,
- projektuje doświadczenia i prezentuje je,
- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych i działalności człowieka,
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebiegu procesów naturalnych w przyrodzie,
- wyjaśnia i rozwiązuje naturalne procesy w przyrodzie,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się zdobytymi umiejętnościami,
- systematycznie pracuje na lekcjach,
- sprawnie korzysta z dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji,
- wykorzystuje wiedzę z przedmiotów pokrewnych,
- bierze udział w konkursach przyrodniczych,
- formułuje dłuższe wypowiedzi zawierające własne sądy i opinie,
- wykazuje się aktywną postawą w klasie, poproszony nigdy nie odmawia wykonania dodatkowych zadań, aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych przez grupę, często wykazuje własną inicjatywę,

CELUJĄCĄ jeżeli :

- posiada wiadomości wykraczające poza materiał programowy,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przyrodnicze,
- wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązania konkretnych problemów,
- odnosi sukcesy w konkursach , w których wymagana jest wiedza przyrodnicza wykraczająca poza program nauczania,
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji,
- prezentuje swoje umiejętności na forum klasy,
- potrafi udowodnić swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji,
- jest bardzo aktywny i autentycznie zainteresowany tym, co dzieje się podczas zajęć lekcyjnych.

IX. WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY IV

Uczeń:

- klasyfikuje składniki przyrody,
- posługuje się przyrządami optycznymi służącymi do obserwacji przyrody: lupą, mikroskopem, lornetką,
- określa kierunki geograficzne,
- odczytuje informacje z planu i mapy,
- posługuje się mapą w terenie,
- omawia zmiany stanu skupienia wody,
- dokonuje pomiaru składników pogody (temperatury powietrza, opadów, ciśnienia atmosferycznego, kierunku i siły wiatru),
- omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokrzem,
- opisuje zmiany pogody i przyrody w poszczególnych porach roku,
- omawia zasady pielęgnacji roślin doniczkowych i zwierząt,
- planuje, przeprowadza i dokumentuje obserwacje i doświadczenia przyrodnicze,
- omawia wybrane czynności życiowe organizmów,
- wskazuje zależności pokarmowe w przyrodzie,
- omawia budowę i funkcjonowanie układów: pokarmowego, oddechowego, krwionośnego, ruchu, rozrodczego, oraz narządów zmysłów człowieka,
- omawia zasady higieny poznanych układów narządów,
- charakteryzuje okresy rozwojowe człowieka od noworodkowego do starości, ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania,
- podaje przykłady chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- omawia zasady postępowania w przypadku zarażenia się chorobami zakaźnymi i pasożytniczymi, omawia zasady dbałości o ciało i ubranie,
- stosuje w praktyce zasady zdrowego stylu życia,
- podaje przykłady sytuacji niebezpiecznych w domu i poza domem,
- omawia sposoby udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- wyjaśnia, dlaczego uzależnienia są niebezpieczne,

- omawia warunki życia w wodzie,
- omawia elementy budowy rzeki,
- podaje przykłady przystosowań organizmów do życia w wodzie,
- charakteryzuje strefy życia w jeziorze, morzu i oceanie,
- omawia znaczenie mórz i oceanów,
- rozpoznaje wybrane organizmy wodne (roślinne i zwierzęce),
- wymienia rodzaje krajobrazów, podaje przykłady krajobrazów naturalnych i kulturowych,
- wymienia formy terenu wypukłe i wklęsłe,
- wymienia formy ochrony przyrody w Polsce,
- rozpoznaje wybrane rodzaje skał,
- omawia etapy powstawania gleby i rolę organizmów glebowych,
- wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie,
- charakteryzuje las,
- omawia typy lasów występujących w Polsce,
- rozpoznaje wybrane gatunki drzew, krzewów i roślin zielnych,
- rozpoznaje wybrane gatunki zwierząt lądowych żyjących w lesie, na łące, na polu i w sadzie, omawia warunki życia na łące,
- omawia warunki życia na polu i w sadzie.

Opracowała – Katarzyna Bartuś